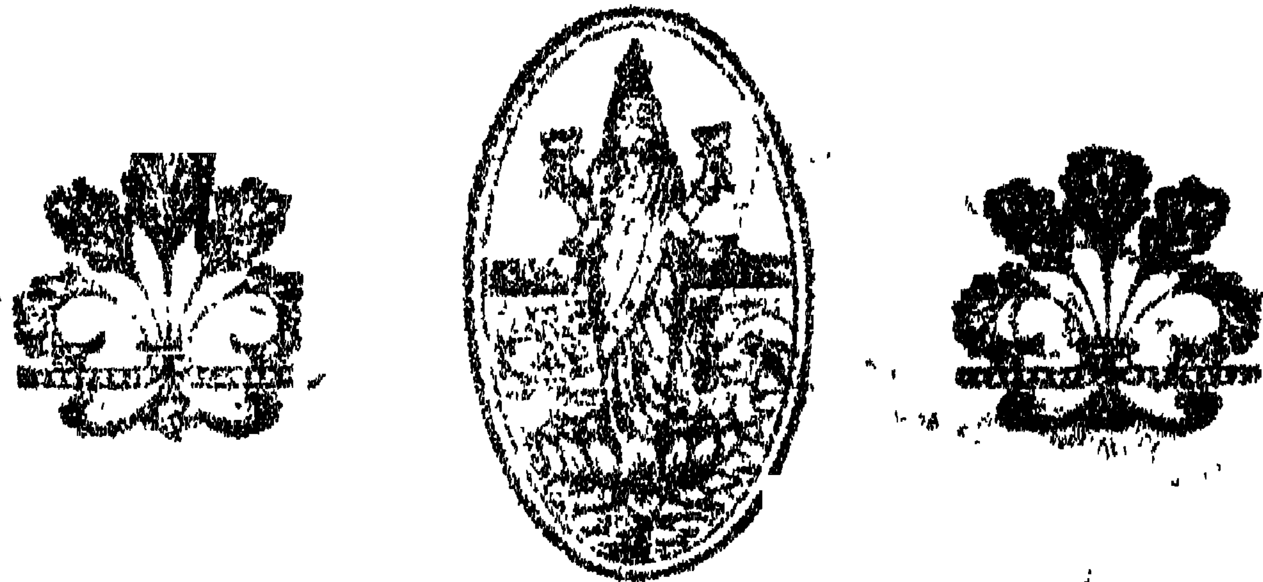
॥ શ્રી ॥

લક્ષ્મીપુજનસ્તોત્ર

(ગુજરાતીમાં વિધી સાથે)

માલીક અને પ્રકાશક } **પંડીત માધવજી મુલજી**

ઠેકાણું—ખટવાડી [illegible] બીલ્ડીંગ ૧ લે માળે, મુંબઈ નં. ૩.

મુદ્રક—બાળકૃષ્ણ ગણપત જાદવ

શ્રી અવધુત પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, કાંદેવાડી મુંબઈ નં. ૪. દુકાન નં. ૬૯.

(પ્રસિધ્ધ કર્તાએ બધા હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે.)

આવૃત્તિ ૧   પ્રત ૨૦૦૦

સંવત ૧૯૮૫.   શાકે ૧૮૫૧.

કીંમત રૂ. ૦—૧—૦

આ ચોપડીમાં [illegible] ચીત્રો [illegible] છે.

નીચે મુજબ પુજા સામગ્રી.

શ્રીફળ	કેળા
લીલો શ્રીફલ	પતાસા
સોપારી	લીલીસોપારી
સુકોમેવો	નાગરવેલના પાન

[illegible]

[illegible]	પાટલા ૧) [illegible]
ચોખા	થારી ૨) વાટકા ૨
ખડીસાકર	ઝીઓ ૩) ફુલ બતી ૧

॥ અથ શ્રી લક્ષ્મી પુજન સ્તોત્ર ॥

(ગુજરાતી ભાષામાં)

વિધી.—પ્રથમ પુજાપા નો સાહિત્ય ગોઠવી ગણપતી તથા સોપારીરુપી પુતળી ને પુજન કરવું પ્રથમ આંખોને પાણી અડાડવું હાથ જોડાવવા.

मंत्र:—

ૐ આનો ભદ્રાઃકૃતવોયન્તુવિશ્વતોદબ્ધાસોઅપરીતાસઉદ્ભીદઃ ।
દેવાનોયથાસદ્‌મિદ્વૃધેઅસન્નપ્રાયુવો રક્ષિતારોદિવેદિવે ॥ ૧ ॥

દેવાનાં ભદ્રાસુમતિર્ઋજુયતાન્દેવાનાગુરાતીરભીનોનિવર્તતામ્ ।
દેવાનાગું સખ્યમુપસેદિમાવયનદેવાનઆયુપ્રતિરંતુજીવસે ॥૨॥

તાનપૂર્વયાનિવિદાહુમહેવયમભગંમિત્રમદિતિનદક્ષમસ્રિધમ્ ।
અર્યમણું વરૂણગું સોમમશ્વીનાસરસ્વતીનસુભગામયસ્કરત ૩

તન્નોવાતોમયો ભુવાતુભેખજંતન્માતાપૃથિવીતત્પિતાદ્યૌ ।
તદ્દ્ગ્રાવાણુસોમસુતોમયોભુવસ્તદશ્વિનાશૃણુતંધિષ્ણ્યાયુવમ્ ૪

તમીશાનંજગતસ્તસ્થુખસ્પતિંન્ધિયંજીન્વમવસેહુમહેવયમ ।
પુખાનોથયાવેદસામસદ્વૃધેરક્ષિતાપાયુરદબ્ધસ્વસ્તયે ॥ ૫ ॥

ચંદન કરવાં:-સ્વસ્તિનઇંદ્રોવૃદ્ધશ્રવાઃસ્વસ્તિનઃપુષાવિશ્વવેદા ।
સ્વસ્તિનસ્તાર્ક્ષ્યોઅરીષ્ટનેમિઃસ્વસ્તિનોબ્રહુસ્પતિર્દધાતુ ॥ ૬ ॥
પ્રષદશ્વામરુતઃપૃશ્નિગર્ભમાતરઃશુભંયાવાનોવિદથેષુજગ્મય ।
અગ્નિજીહ્વામનવઃસૂરચક્ષસોવિશ્વેનોદેવાઅવસાગમંનિહ ॥૭॥
ભદ્રંકર્ણેભિઃશ્રૃણુયામદેવાભદ્રંપશ્યેમાક્ષભિર્યજત્રાઃ ।
સ્થિરૈરંગૈસ્તુષ્ટુવાંસસ્તનૂભિર્વ્યશેમહિદેવહિતંયદાયુ ॥ ૮ ॥
શતમિન્નુશરદોઅંતિદેવાયત્રાનશ્ચક્રાજરસંતનુનામ્ ।
પુત્રાસોયત્રપિતરોભવંતિમાનોમધ્યારીરિષતાયુર્ગન્તો ॥ ૯ ॥
આદિતિર્દ્યૌરદિતિરંતરિક્ષમદિતિર્માતાસપિતાસપુત્રઃ ।
વિશ્વેદેવાઅદિતિપંચજનાઅદિતિર્જાતમદિતિર્જનિત્વમ્ ॥૧૦॥

દ્યૌશાંતિ રંતરિક્ષગ્ંશાંતિ પૃથિવીશાંતિ રાપશાંતિ રોષ-
ધયશાંતિ વનસ્પતયશાંતિ વિશ્વેદેવાશાંતિ બ્રહ્મશાંતિઃ
સર્વગ્ંશાંતિ શાંતિરેવશાંતિ શામાશાંતિ રેધિ ॥

વિધી.—દરેક યજમાનના હાથમાં નાંળા છડી બાંધીને પછી હાથ જોડાવવા.

મંત્રઃ—શ્રીમન્મહાગણાધિપતેનમઃ ॥ લક્ષ્મીનારાયણાભ્યાં નમઃ
ઉમામહેશ્વરાભ્યાં નમઃ ॥ વાણી હીરણ્યગર્ભાભ્યાં નમઃ ॥
શચી પુરંદરાભ્યાં નમઃ ॥ માતૃપિતૃચરણેભ્યો નમઃ ॥ ઇષ્ટ-
દેવતાભ્યો નમઃ ॥ કુલદેવતાભ્યોનમઃ ॥ ગ્રામદેવતાભ્યો નમઃ
સ્થાનદેવતાભ્યો નમઃ ॥ વાસ્તુદેવતાભ્યો નમઃ ॥ સર્વેભ્યો
દેવેભ્યો નમઃ ॥ સર્વેભ્યોબ્રાહ્મણેભ્યો નમઃ ॥

ત્રિધી.—યજમાનને નીચે મુજબ બોલાવવું.

પુણ્યં પુણ્યાહં દીર્ઘઆયુરસ્તુ ॥ (એ મુજબ બોલવું.)

મંત્ર—સુમુખશ્ચૈકદંતશ્ચ કપિલોગજ કર્ણકઃ ॥ લંબોદરશ્ચ વિકટોવિઘ્નનાશો ગણાધિપઃ ॥ ધુમ્રકેતુર્ગણાધ્યક્ષો ભાલચંદ્રાગજાનનઃ દ્વાદશૈતાની નામાનિયઃ પઠેછૃણુયાદપિ ॥ વિદ્યારંભે વિવાહેચ પ્રવેશેનિર્ગમેતથા ॥ સંગ્રામેસંકટેચૈવ વિઘ્નસ્તેસ્યન જાયતે ॥ શુકલાંબરધરં દેવં શશિવર્ણં ચતુર્ભુજં । પ્રસનવદન ધ્યાયેત સર્વવિઘ્નોપશાંતયે ॥ અભિપ્સિતાર્થં સિધ્યર્ધં પુજીતોયઃ સુરાસુરૈઃ ॥ સર્વવિઘ્નહુરસ્તસ્મૈગણાધિપતયેનમઃ ॥ સર્વમંગલમાંગલ્યે શિવેશવાર્થં સાધિકે ॥ શરણ્યે ત્ર્યંબકેગૌરીનારાયણિ નમોસ્તુતે ॥ સર્વદા સર્વકાર્યેષુ નાસ્તિતેષાંમંગલં ॥ યેષાંહૃદીસ્થો ભગવાન મંગલાયતનંહુરિ ॥ તદેવલગ્નં સુદીનંતદેવ તારાબલં ચંદ્રબલતદેવ ॥ વિદ્યાબલં દૈવબલંતદેવ લક્ષ્મીપતેતેંઘ્રિયુગં સ્મરામિ ॥ લાભસ્તેષાં જયસ્તેષાં કુતસ્તેષાં પરાજયઃ ॥ યેષા મિંદીવરશ્યામો હૃદયસ્થો જનાર્દનઃ ॥ યત્રયોગેશ્વરઃ કૃષ્ણોયત્રપાર્થં ધનુર્ધરઃ ॥ તત્ર શ્રીર્વિજયોભૂતિર્ધ્રુવાનીતિર્મતિર્મમ ॥ સર્વેસ્વારંભકાર્યેષુત્રયસ્ત્રિભુવનેશ્વરાઃ ॥ દેવાદિશંતુનઃ સિધ્ધિંબ્રહ્મેશાન જનાર્દનાઃ ॥ વિનાયકં ગુરૂંભાનું બ્રહ્મવિષ્ણુ મહેશ્વરાન સરસ્વતીં પ્રણમ્યાદૌ સર્વકાર્યાર્થં સિધ્ધયે ॥

વિધી.—યજમાનને બોલાંવવું મોઢેથી (ઓમ વિષ્ણુર્વિષ્ણુ ર્વિષ્ણુઃ) પછી હાથમાં દરેકને પાણી આપી સંકલ્પ કરાવવો.

સંકલ્પમંત્ર :-શ્રીમદ્ભગવતોમહાપુરૂષસ્યવિષ્ણોરાજ્ઞયાપ્રવર્તમાનસ્યઅદ્યબ્રહ્મણો દ્વિતિયેપરાર્ધે શ્વેતવારાહકલ્પે વૈવસ્વતમન્વંતરેઅષ્ટાવીંશતિતમેકલીયુગેપ્રથમચર્ણે ભરતવર્ષે ભરતખંડે જંબુદ્વીપે દંડકારણ્યદેશે ગોદાવર્યાઃપશ્ચિમેતિરે કૃષ્ણાવેણ્યા ઉત્તરેતિરે પરશુરામક્ષેત્રે બૌધ્ધાવતારે શાલિવાહન શકે ૧૮ પ્રવર્તમાન્યે શ્રીવિક્રમાર્ક સમયાંતિત સંવત ૧૯૯ ના અમુકઋતૌ અમુકમાસે અમુકપક્ષે અમુકતીથૌ અમુકવાસરે અમુકનક્ષત્રે અમુકરાસીસ્થીતેચંદ્ર અમુકરાસીસ્થીતેસુર્યે અમુકરાસીસ્થીતેદેવગુરૌ શેષેષુ ગ્રહેષુ યથાયથા રાશિસ્થાનસ્થિતેષુસત્સુએવંગુણવિશેષણવિશિષ્ટાયાં શુભપુણ્યતિથૌ .(યજમાનને બોલવું.) મમઆત્મનઃ શ્રુતિસ્મૃતિ પુરાણોકત ફલાવાપ્તયે અપ્રાપ્ત લક્ષ્મીપ્રાપ્તયર્થે પ્રાપ્તલક્ષ્મીચીરકાલ રક્ષણાર્થે શ્રીમહાલક્ષ્મી પુજનાખ્યકર્મણાસ્તે શ્રી ગણપતીપુજનં કરીસ્યેત ॥

વિધી.—પ્રથમ દરેક પુજા કરવા બેઠેલા હોયે તેમણે ડાબા હાથમાં સરસવ લઇને જમણો હાથ ઉપર ઢાકવું.

મંત્રઃ—અપસર્પન્તુતે ભુતાયેભૂતાભૂમિસંસ્થિતાઃ ।
યેભૂતાવિઘ્નકર્તારસ્તેનશ્યતુશિવાજ્ઞયા ॥

અપક્રામન્તુભુતાનિપિસાચાઃસર્વતોદિશમ્ ।
સર્વેસામવિરોધેન બ્રહ્મકુર્મ સમારભે ॥
યદત્રસંસ્થિતં ભુતંસ્થાનમાશ્રિત્યસર્વતઃ ।
સ્થાનંત્યકત્વાતુતત્સર્વં યત્રસ્થંતત્રગચ્છતુ ॥
ભુતપ્રેતપિશાચાદ્યાઅપક્રામન્તુરાક્ષસાઃ ।
સ્થાનાદસ્માદ્વ્રજન્ત્વન્યત્સ્વીકરોમીભુવંત્વિમા ॥
ભુતાનિરાક્ષસાવાપિયત્રતિષ્ઠન્તિ કેચન ।
તે સર્વેપ્યપગચ્છંતુ દેવપુજાંકરોમ્યહમ્ ॥

વિધી.—ઉપલી સરસવ માથા ઉપરથી કરીને ગોલ છાંટવી.

પ્રથમ પાણીનો ભરેલ કલશીઆ હોયે તેમાં પાણી ભરવુંને પુજાના વાસ્તે પ્રથમ કલસીઓ હોય તેની પુજા કરવીને બીજો કલશના સારૂ જે કલશ હોયે તેનો પુજન પછી કરવું પ્રથમ કલશને હાથ અડાવવું.

મંત્રઃ-ગંગેચ યમુનેચૈવ ગોદાવરીચ સરસ્વતી ॥ નર્મદેસિંધુ કાવેરી જલેસ્મિન સંનિધોભવ ॥ બ્રહ્માંડોદરતિર્થાનિ કરૈ સ્પૃષ્ટાનિતેરવે તેન સત્યેનમેદેવ તીર્થં દેહિ દીવાકરૈત્ય-ત્વાત્ઘ ॥ કલશસ્ય મુખેવિષ્ણુઃકંઠેરૂદ્રઃસમાશ્રિતઃ ॥ મુલે તસ્ય સ્થિતો બ્રહ્મામધ્ય માતૃગણાઃ સ્મૃતાઃ ॥ કુક્ષૌતુસ્સાગરાઃ સર્વસપ્તદ્વીપાવસુંધરા ॥ ઋગ્વેદોથયજુર્વેદઃ સામવેદોત્થ-થર્વણઃ ॥ અંગૈશ્ચસહિતાઃ સર્વેકલશંતુ સમાશ્રિતાઃ ॥

વિધી.—કલશના સામુ હાથ જોડવો.

**मंत्रः—त्वतोये सर्व तिर्थानि देवाः सर्वेत्वयिस्थिताः ।
त्वयितिष्ठंति भुतानी त्वयिप्राणा प्रतिष्ठिताः ।।
शिवः स्वयंत्वमेवासि विष्णुस्त्वंच प्रजापतिः ।।
आदित्यावसवोरुद्राविश्वेदेवाः सपै तृकाः ।।
त्वयितिष्ठंति सर्वे पियतः कामफलप्रदाः ।।
त्वतप्रसादादिदं कर्मकर्तुमीहेजलोद्भव ।।
सान्नीध्यं कुरुमेदेव प्रसन्नोभव सर्वदा ।।**

विधी—પછી દરેક ચીજ વસ્ત જે પુજન પાનો સાહિત્યના થાલમાંથી કંકુ પલાળીને તેના છાંટા પાણીમાં નાખવા ને બાજુમાં લખેલ ચીજોના મંત્ર મુજબ દરેક ચીજો કલશમાં નાખતા જવું.

मंत्र.—कलशे गंधं समरपयामी.

विधी.—ચોખા છાંટવા.

मंत्र.—कलशे अक्षतांसमरपयामी.

विधी.—પુષ્પ નાખવું.

मत्र.—कलशे पुष्पं समरपयामी.

विधी.—પછી કલશવારો જલ હોયે તેની આચમની પાણીની ભરીને બીજો કલશ પાણી નો હોયે તેમાં પાણી નાખવુને પછી પુજાપો જે હોય તેના ઉપર તથા પોતાના ઉપર છાંટા નાખવા.

मंत्रः-आपोहिष्ठामयोभुवस्तानऊर्जेदधातन महेरणाय चक्षसेयो

**વશિવતમોરસસ્તસ્ય ભાજયતેહુન ઉસ્તીરીવ માતર તસ્માંઅ-
રંગમામવોયસ્યક્ષયાયજીન્વથ આપોજન યથાચન.**

વિધી.—પછી ત્રણ સોપારી અથવા ત્રણ સુકા ફલ ને નાળા છડી વીટીને ગણપતી સીધ્ધીબુધ્ધી બનાવીને થાળમાં પધરાવવાને પછે હાથમાં ચોખા આપવા.

**મંત્રઃ—ગણાનાન્ત્વા ગણપતિ ગુંહુવામહેપ્રિયાણાત્વાપ્રિયપ-
તિગુંહુવામહેનિધિનાત્વા નિધિ પતિગુંહુવામહેવસો
મમઆહુમજાનિગર્ભધમાત્વમજાસિગર્ભધમ્ ॥**

વિધી.—હાથવાલા ચોખા ગણપતિ સીધ્ધિબુધ્ધિ ઉપર છાંટવા.

**મંત્રઃ—ભૂર્ભૂવસ્વઃ સિધ્ધી બુધ્ધિ સહિતાય મહાગણપતિ
ધ્યાનંસમરપયામી ॥**

વિધી.—પછી હાથ જોડવા.

**મંત્રઃ—શ્વેતાંગંશ્વેતવસ્ત્રં સિતકુસુમગણૈપુજીતાંશ્વેતગંધૈઃ ।
ક્ષિરાબ્ધોરત્નદીપઃસુરતરૂવિમલૈરત્નસિંહાસનસ્થં ॥
દોભીંઃપાશાંકુશેષ્ટાભયધૃતિવિશદંચંદ્રમૌલિંત્રિનેત્રં ।
ધ્યાયેચ્છાન્ત્યર્થમીશંગણપતિમમલં શ્રીસમેતં
પ્રસન્નમ્ ॥**

વિધીઃ—હાથમાં ફરી ચોખા લેવા મંત્ર બાદ છાટવા ગણપતી ઉપરે મન્ત્ર ઉપરનોજ બોલવુ પછી પાણીની અચમની લઇને રાખવી મન્ત્ર બાદ છાટવુ મન્ત્ર નીચે મુજબ

मंत्रः—રમ્યં શુશોભનં દિવ્યં સર્વ સૌખ્યકરં શુભમ્ ॥
આસનં ચમયાદત્તં બ્રહ્માણ પરમેશ્વર ॥

વિધી.—ચોખા ગણપતી સીધ્ધીબુધ્ધી ઉપર છાંટવા.

मंत्रः—ભુર્ભુવસ્વઃ સીધ્ધીબુધ્ધી સહીતાય મહાગણપતયે આસનં સમરપયામી.

વિધી.—પાણી છાંટી બાદ વલી પાણી ભરી લેવું.

मंत्रः—ઉષ્ણોદકં નિર્મલં ચસંર્વ સૌગન્ધ્યસંયુતમ ॥
પાદપ્રક્ષાલનાર્થાયદત્તં તે પ્રતિગૃહ્યતાંમ્ ॥
સીધ્ધીબુધ્ધીસહીતમહાગણપતેપાધ્યંસમરપયામી

વિધી.—પાણી આચમનીભરી તેમાં ચન્દન, પુષ્પ, ફલ, ચાંદીનુનાણુ તેમાં રાખીને આચમની હાથમાં રાખરી મન્ત્ર બાદ ચડાવવા.

मंत्रः—તામ્રપાત્રસ્થિતં તોયગંધપુષ્પફલાન્વિતં સહિરણ્યં દદામ્યર્ધ્યં ગૃહાણ ગણનાયક ॥ સીધ્ધીબુધ્ધીમહા ગણપતી અર્ધ્યં સમરપયામી ॥

વિધી.—પાણીની વલી આચમની ભરી લેવી.

मंत्र :—સર્વતીર્થસમાયુક્તં સુગન્ધિં નિર્મલં જલં ॥ આચામાર્થ- મયાદત્તં ગૃહાણ પરમેશ્વર ॥ સિ. મ. ગ. આચમનં સમરપયામી.

વિધી.—પછી પંચામૃત ચડાવવું તે પાંચ વખત ચડાવવું.

मंत्र : १ ॐ પયઃપૃથિવ્યાં પયોઓષધીષુપયો દિવ્યન્તરિક્ષેપયોધાઃ ॥ પયસ્વતીઃ પ્રદિશઃ સન્તુમહ્યમ્ ॥ સિ. મ. ગ. પયસ્નાન સમરપયામી.

,, ૨ ૐ દધિક્રાવ્ણોઅકારીષં જિષ્ણોરશ્વસ્ય વાજિનઃ ॥ સુરભિનો મુખાકરત્પ્રણઆયુષુંષિતારિષત્ ॥ સિ. મ. ગ. દધિસ્નાનં સમરપયામી.

,, ૩ ૐ ઘૃતં ઘૃતપાવાનઃ પિબતવસાંવસાપાવાનપિબતાંતરિક્ષસ્યહવિરસિસ્વાહાદિશઃ પ્રદિશઆદિશોવિદિશઉદ્દિશોદિગ્ભ્યસ્વાહા ॥ સિ. મ. ગ. ઘૃતસ્નાનં સમરપયામી.

,, ૪ ૐ મધુવાતાઋતાયતેમધુક્ષરન્તિસિન્ધવઃ ॥ માધ્વીર્નઃ સંત્વોષધીઃ ॥ મધુનક્તમુતોષસોમધુમત્પાર્થિવંરજઃ મધુદ્યૌરસ્તુનઃ પિતા ॥ મધુમાન્નોવનસ્પતિર્મધુમાંઅસ્તુસુર્યઃ ॥ માધ્વીર્ગાવોભવન્તુનઃ સિ. મ. ગ. મધુસ્નાનં સમરપયામી.

,, ૫ ૐ અપાગુંરસમુદ્વયસગુંસુર્યેસંતગુંસમાહિતમ્ ॥ અપાગુંરસસ્યયોરસસ્તંવો ગૃહ્ણામ્યુત્તમમુપયામગૃહીતોસીંદ્રાયત્વાજુષ્ટંગૃહ્ણામ્યેષતેયોનિરિંદ્રાયત્વા જુષ્ટતમમ્ ॥ સિ.મ.ગ. શર્કરાસ્નાનંસમરપયામી.

વિધી.— હલદર પાહેલી, ગુલાલ, અબીલ સર્વોપધી ભેગી કરી ચડાવવું.

मंत्र:—ૐ ગંધર્વસ્ત્વાવિશ્વાવસુર્ પરિદધાતુ વિશ્વસ્યારિષ્ટ્યૈયજમાનસ્યપરિધિરસ્યગ્નિરિડઈડિત ॥ સિ. મ. ગ. ઉદ્ધર્તસ્નાનં સમરપયામી.

વિધી.—ચંદન, ચોખા, પુષ્પ હાથમાં લઇને ચડાવવા.

मंत्र:—સર્વોપચારાર્થે ગંધાક્ષ પુષ્પાણિ સમરપયામી.

વિધી.—પછી પાણીનો અભીષેક એટલે ધારકરી ચડાવવું.

मंत्र:—આપોહિષ્ઠામયોભુવસ્તાનઉર્જેદધાતન મહેરણાય ચક્ષસેયોવસિતમોરસ સ્તસ્ય ભાજ્યતેહન ઉસ્તીરીવ માતર તસ્માઅરંગમામવોયસ્યક્ષયાયજીન્વથ આપોજન યથાચન ॥ સિ. મ. ગ. સુધોદક સ્નાનં સમરપયામી.

વિધી.—પછી ખોભાનાળાનો ટુકળો ચડાવવો.

मंत्र:—સર્વભૂષાદિકે સામ્યે લોકલજા નિવારણે ॥ મયોપપાદિતે તુભ્યંવાસસીપ્રતીગૃહ્યતાં ॥ સિ.મ.ગ.વસ્ત્રં સમરપયામી.

વિધી.—જનોઇઆ તરીકે ખોભાનાળો ચડાવવું.

मंत्र:—ૐનવભિસ્તંતુભિર્યુક્તં ત્રિગુણ દેવતામયમ્ ॥ ઉપવીતંમયાદત્તં ગૃહાણપરમેશ્વરં ॥ સિ. મ. ગ. યજ્ઞોપવિત સમરપયામી.

વિધી.—ચંદનચડાવવું.

मंत्र:—ૐત્વાંગંધર્વાઅખનંસ્ત્વામિંદ્રસ્ત્વાંબૃહસ્પતિઃ ॥ ત્વામોખધેસોમોરાજાવિદ્વાન્યક્ષ્માદમુચ્યત ॥ સિ. મ. ગ. ગંધં સમરપયામી.

વિધી.—ચોખા ચડાવવા.

मंत्रः—ॐअक्षन्नमीमदन्तह्यवप्रियाअधूखत ।। અસ્તોખતસ્વભાનવોવિપ્રાનવિષ્ટયામતીયોજાન્વિંદ્રતેહરી ।। સિ. મ. ગ. અક્ષતાં સમરપયામી.

વિધી.—દુર્વા ચડાવવી.

मंत्र—કાંડાત્કાંડાત્પ્રરોહન્તીપરૂખઃ પરૂખસ્પરિ ।। એવાનો દૂર્વે પ્રતનુંસહસ્રેણશતેનચ સિ.મ.ગ.દુર્વાન્કુરાનસમરપયામી

વિધી.—પુષ્પ ચડાવવું.

मंत्रः—ॐ યત્પુરૂખંવ્યદધુઃ કતિધાવ્યકલ્પયન્ મુખંકિમસ્યાસિત્પુંબાહુકિંમરૂપાદાઉચ્યેતે ।। સિ.મ.ગ.પુષ્પંસમરપયામી

વિધી.—ગુલાલ અંબીલ ચડાવવું.

मंत्रः—અહિરિવભોગૈપર્યેતિબાહુજ્યાયાહેતિં પરિબાધમાનઃ હસ્તઘ્નો વિશ્વાવયુનાનિ વિદ્વાન્પુમાન્પુમાગુંસંપરીપાતુ વિશ્વતઃ ।। સિ.મ.ગ.પરીમલ સૌભાગ્યદ્રવ્યંસમરપયામી.

વિધી.—અગરબત્તીનો ધુપ કરવો.

मंत्रः—ॐ ધૂરસિધૂર્વધૂર્વન્તંધૂર્વતયોસ્માન્ ધૂર્વતિતં ધૂર્વયંવયં ધૂર્વામઃદેવાનામસિવન્હિતમગુંસસ્નિતમં પપ્રિતમં જુષ્ટતમં દેવહૂતમમ્ ।। સિ. મ. ગ. ધૂપં સમરપયામી.

વિધી.—ઘીની બતીના ઉપર ચંદન, ચોખા, ગુલાલ, અંબીલવાલો ફુલ કરીને ઘીની બતી આગળ મુકવું.

मंत्रः—ચંદ્રમા મનસોજાતશ્ચક્ષોત્સુર્યોઅજાયત શ્રોતાદ્વાયુશ્ચ પ્રાણશ્ચમુખાદગ્નિરજાયત ॥ સી. મ. ગ. દીપં સમરપયામી.

विधी.—નાગરવેલનો પાન, સોપારી, સાકર, સુકામેવો, લીલોફલ, એકઆનો દક્ષણા નાખી પાન હાથમાં લઈને તે ગણપતી આગળ મુકવું.

मंत्रः—નાભ્યાઆસીદંતરીક્ષણુ શિર્ષ્ણોદ્યૌસમવર્તત ॥ પદભ્યાં ભૂમિર્દિશશ્રોત્રાદ તથા લોકાનઅકલ્પયન ॥ સી. મ. ગ. નૈ. સ. પુંગીફલંમહદ્દિવ્યંનાગવલીદલૈર્યુતમ્ એલાદિચૂર્ણ સંયુકતંતાંબુલં પ્રતિગૃહ્યતામ્ ॥ સી. મ. ગ. તાંબુલં દક્ષિણાંસમરપયામી.

विधी.—ચોખા હાથમાં લઈ આરતી કરવી.

मंत्रः—ઉમાગંગજં કર્ણવકતં ગણેશં ભૂજાકુંકણં શોભિતાં ધુમ્રકેતુ ગલેહાર મુકતાંફલાં શોભિતાંતાં નમોજ્ઞાનરૂપં ગણેશં નમસ્તે સી. મ. ગ. આરારતિકંસમરપયામી.

विधी.—આરતીવાળા ચોખા ગણપતી ઉપર ચડાવીને હાથ નાખવું ને પછી ફુલ ને ચંદન ચોખા તથા ગુલાલ અંબીલવાળો કરી હાથમાં રાખવું.

मंत्रः—નમોગણેભ્યોગણપતિભ્યશ્ચ વોનમો નમોવ્રાતેભ્યોવ્રાતપતિભ્યશ્ચવોનમોનમોગૃત્સેભ્યોગૃત્સપતિભ્યશ્ચવો નમોનમો વિરૂપેભ્યોવિશ્વરૂપેભ્યશ્ચવોનમઃ ॥ સી. મ. ગ. પુષ્પાંજલી સમરપયામી.

વિધી.—એક સોપારી અથવા નાળીયેર લઇને તેને નાડાછડી કરીને તેના ઉપર આકૃત્યા કે મુકી સોપારી અથવા નાળીયેર હાથમાં રાખવા.

મંત્રઃ રક્ષરક્ષગણાધ્યક્ષરક્ષત્રૈલોક્યરક્ષક ॥ ભક્તાનામભયંકર્તા ત્રાતા ભવભવાર્ણવાત ॥ દ્વૈમાતુર કૃપાસિન્ધોષાણ્માતુરા ગ્રજપ્રભો (યજમાનને બોલાવવું નીચે મુજબ) વરદસ્ત્વં વરં દેહિ વાંછિતં વાંછિતાર્થદ ॥ અનેન સફલાર્ઘ્યેણ ફલદોસ્તુ સદામમ ॥ શ્રી. મ. ગ. વિશેષાર્ઘ્યં સમરપયામી.

વિધી.—ફલ તથા દક્ષણા હોયે તે ગણપતી પાસે મુકવી. પછી હાથ જોડવા

મંત્ર—વિઘ્નેશ્વરાય વરદાય સુરપ્રિયાય લંબોદરાયસકલાયજગ-દ્ધિતાય નાગાનનાય શ્રુતિયજ્ઞવિભુષિતાય ગૌરીસુતાય ગણનાથ નમો નમસ્તે ॥

વિધી.—હાથમાં પાણી લઇ સંકલ્પ કરવો.

મંત્રઃ—અનયાપુજયાશ્રીગણેશઃશાંગઃસપારવારઃપ્રિયતાંનમમ ॥

વિધી.— મહાકાલી એટલે સાહીનો ખડીઓ તથા ચીત્ર લેખીની એટલે કલમનું પુજન કરવું પ્રથમ હાથ જોડવા પછી પાણીના છાંટા નાંખવા.

મંત્રઃ—દશવક્ત્રા દશભુજા દશપાદાંજનપ્રભા ॥ વિશાલયાગ્રજ-માનાત્રિંશલોચનમાયયા ॥ આરાધિતા વશીકુર્યાત્પુજા-કર્તુશ્ચરાચરં શ્રીમહાકાલ્યૈચિત્રલેખીન્યૈ સ્નાનં સમર્પયા.

વિધી.—પછી વસ્ત્ર ચડાવવું એટલે ખાંભાનાલો (નાળા છડી).

मंत्रः—સર્વભુષાદિકે સૌમ્યેલોકલજ્જાનિવારણે ॥ મયોપપાદિતે તુભ્યં વાસસીપ્રતિગૃહ્યતાં ॥ શ્રીમહાકાલ્યૈ ચિત્રલેખીન્યૈ વસ્ત્રં સમરપામી.

विधी.—ચંદન કરવું.

मंत्रः—શ્રીમંગલાયૈ નમઃ શ્રીકાલ્યૈનમઃ ચંદનં સમરપયામી.

विधी.—પછી ચોખા ચડાવવા.

मंत्रः—શ્રીપ્રીત્યૈનમઃ શ્રીમહાકાલી ચીત્રલેખીન્યૈઅક્ષતાન્ સમ૦

विधी.— પછી પુષ્પ ચડાવવું.

मंत्रः—શ્રી પુષ્પં પત્રં ફલં તોયં રત્નાની વિધાનીચ ॥ નાનાવીધી પ્રકારેણ પુજીતાં પરમેશ્વરિં ॥ શ્રી મ. કા. ચીત્ર. પુષ્પં સમરપયામી.

विधी.—ગુલાલ અબીલ ચડાવવું.

मंत्रः—ગુલાલંચ અબીલંચ ચુવાચંદનમેવચ ॥ નાનાવીધી પ્રકારેણ પુજીતાં પરમેશ્વરિમ્ ॥ શ્રી મ. કા. ચીત્ર. ગુલાલ અબીલ સમરપયામી.

विधी.—અગરબતીનું ધુપ કરવું.

मंत्रः—વનસ્પતિરસોદ્ભૂતોગંધાઢયોગંધ ઉત્તમઃ ॥ આઘ્રેયઃ સર્વદેવાનાં ધુપોય પ્રતિગૃહ્યતામ્ ॥ શ્રી. મ. કા. ચીત્ર. ધુપં સમરપયામી.

विधी.—બતીના સામું હાથ જોડવા.

मंत्रः—સાજ્યંચવતિ સંયુક્તં વન્હિનાયોજીતં મયા ॥ દિપં ગ્રહાણદેવેશત્ર્યૈલોકયતિમિરાપહ ॥ શ્રી. મ. કા. ચી. પુજા રંભે દીપં નમસ્કારં સમરપયામી.

વિધી.—નૈવેદ્ય નાગરવેલનો પાન સોપારી સાકર એલચી લીલુંફળ સાકર વીગેરે ભેગા કરી ચડાવવા ને તેમાં દક્ષણા બે પૈસા નાખવી.

मंत्रः—પુગીફલ મહદ્દિવ્ય નાગવલીદલૈર્યુતમ્ ॥ એલાદિચૂર્ણ સંયુકતં તાંબુલં પ્રતિગૃહ્યતાં ॥ શ્રી મ. કા. ચી. નૈવેદ્યં દક્ષિણામ્ સમરપયામી.

વિધી.—હાથ જોડવા.

मंत्रः—મહાકાલી મહાદેવી મહાસિધ્ધીપ્રદાયિની ॥ મમસિધ્ધી મવાપ્નોતિ પુજાકર્તુશ્ચરાચરં શ્રી. મ. કા. ચી. નમસ્કારં સમરપયામી.

વિધી.—સંકલ્પ કરાવવો હાથમાં પાણી આપવું.

मंत्रः—શ્રીમહાલક્ષ્મીપ્રસનાર્થે શ્રીમ.કા.ચી. પુજનંપરિપુર્ણંસ્તુ.

વિધી.—પછી ચોપડા લખવા તેમા દરેક ચોપડામાં મીતીસીખે પાંચ અથવા સાત લીટી કરવીને તેમાં પોતાના દેવના નામો લખી મીતી નાખવી ને બ્રામ્હણે જે ચોપડા લખી ને તૈયાર કરેલ હોયે તેમાં દરેક ચોપડાઓનાં સાથીઆ તથા ચાંદલા કરવા ને દરેક ચોપડા સરખી લાઇનમાં પેટીઓ ઉપર અથવા તકીઆ અથવા પાટલા ઉપર દરેક ચોપડા જોવામાં આવે એવારીતે ગોઠવવા ને તેના સાથે ચાલુસાલનો પાકો મેળ પણ પુજનમાં રાખવું ને પછી પુજા દરેક ચોપડાની કરવી. પ્રથમ દરેક ચોપડાઓ ઉપર પ્રથમ ચોખા હાથમાં લઇને ધ્યાન કરવું.

મંત્ર—યા કુન્દેન્દુ તુષાર હાર ધવલા યા શુભ્ર વસ્ત્રાવૃતા ।
યા વીણા વરદંડ મંડિત કરા યા શ્વેત પદ્માસના ॥
યા બ્રહ્માચ્યુતશંકર પ્રભૃતિભિર્દેવી સદા વંદિતા ।
સા મા પાતુ સરસ્વતિ ભગવતી નિઃશેષ જાડ્યા પહા ॥
શ્રીમહાસરસ્વત્યૈધ્યાનં સમર્પયામી.

વિધી.— પ્રથમ ચોખા અથવા જુવારની ઢગલી કરી તેના ઉપર કલશ મુકવું ને તેનીનીચે હાથ રાખવું.

મંત્રઃ—વિશ્વાધારાસિ ધરણિ શેષનાગોપરિસ્થિતા ઉદ્ધૃતાસિવરા-
હેણ કૃષ્ણેન શતબાહુના ॥ હેમરૂપ્યાદિ સંભુતં તામ્રજં
સુદૃઢં નવમ્ ॥ કલશં ધાતકલ્માશં છિદ્રવ્રણવિવર્જિતં ॥

વિધી.— કલશમાં પાણી નાખવું.

મંત્રઃ જીવનંસર્વજીવાનાંપાવનંપાવનાત્મકં ॥ બીજં સર્વૌષધી
નાંચ તજ્જલં પુરયામ્યહમ્ ॥ જલં સમર્પયામી.

વિધી.—મોળ નાડો વીટવું (નાડા છડી)

મંત્રઃ—સુત્રંકાર્પાસસંભુતં બ્રહ્મણાનિર્મિતં પુરા ॥ યેનબધ્ધંજ
ગત્સર્વં વેષ્ટનં કલશસ્ય ચ ॥ કંઠીસૂત્રંસમર્પયામી.

વિધી.—સર્વૌષધી નાખવી, ચંદન અને ચાંલ્લુ કરવા ચોખા ચડાવવા.

મંત્રઃ—ઔષધ્યઃ પુર્વતોજાતા દેવેભ્યસ્ત્રિયુગંપુરા ॥ શતંતનુંચયા
બ્રહ્મજીવન જીવનાયચ ॥ સર્વૌષધીસમર્પયામી.

વિધી.—દુર્વા નાખવી.

મંત્રઃ—દુર્વેહ્યમૃતસંપન્ને શતમૂલેશતાંકુરે ॥ શતં પાતક સંહત્રી
શતમાયુષ્યવર્ધિની ॥ દુર્વા સમર્પયામી.

વિધી.—પાંચપાંદડા કલશમાં નાખવા આંબાના પાન અથવા નાગરવેલ.

મંત્રઃ—અશ્વત્થોદુમ્બરપ્લક્ષચૂતન્યગ્રોધપલવાઃ ।। પંચભંગાઇતિ પ્રોકતા સર્વકર્મ સુશોભનાઃ ।। પંચપલ્વંસમરપયામી.

વિધી.—પુષ્પ કલશમાં નાખવું.

મંત્રઃ—વિવિધં પુષ્પસંજાતં દેવાનાંપ્રીતિવર્ધનમ્ ।। ક્ષિપ્તંયત્કાર્યં સંભૂતંકલશેપ્રક્ષિપામ્યહમ્ ।। ઇતિપુષ્પંસમરપયામી.

વિધી.—જુવારી તથા લીલી ભાત કલશમાં નાખવા.

મંત્રઃ—ધાન્યૌષધી મનુષ્યાણાં જીવનં પરમંસ્મૃતમ્ ।। ક્ષિપ્તં યત્કાર્યંસંભૂતંકલશેપ્રક્ષિપામ્યહમ્ ।। ધાન્યસમરપયામી.

વિધી.—સોપારી એલચી લવીંગ સાકર કલશમાં નાખવા.

મંત્રઃ પૂગીફલમિદંદિવ્યં પવિત્રં પાપનાશનમ્ ।। પુત્રપૌત્રાદિ ફલદં કલશેપ્રક્ષિપામ્યહમ્ ।। ફલં નૈવેદ્યસમરપયામી.

વિધી.—કલશમાં દક્ષિણા રૂપીઓ સવા નાખવા.

મંત્રઃ- હિરણ્યગર્ભગર્ભસ્થં હેમબીજં વિભાવસોઃ ।। અનંત પુણ્યફલદમતઃ શાંતિંપ્રયચ્છમે ।। દક્ષિણાં સમરપયામી.

વિધી.—માટી અથવા ગુલાલ અંબીલ નાખવું.

મંત્રઃ- અશ્વસ્થાનાદ્ ગજસ્થાનાદ્ વલ્મીકાત્ સંગમાદ્ધ્રદાત રાજદ્વારાચ્ચ ગોગોષ્ઠાન્મૃદમાનીય નિક્ષિપેત્ ।। મૃતીકા સમરપયામી.

વિધી—પંચરત્ન બાબત દક્ષિણા પાંચ આના નાખવા.

मंत्रः—કનકં કુલિશં નીલં પદ્મરાગં ચમૌક્તિકમ્ ॥ એતાની પંચરત્નાનીકલશે પ્રાક્ષિપામ્યહમ્ ॥ પંચરત્નાનીસમરપયામી.

વિધી.—પછી દડીઓ ચોખાને ભરીને તેના ઉપર નાળીઅર ને ચાંદલો આપીને કલશ ઉપર મુકવું.

मंत्रः—પિધાનં સર્વં વસ્તૂનાંસર્વં કાર્યાર્થ સાધનમ્ ॥ સંપૂર્ણઃકલશોયેન પાત્રં તત્કલશોપરિ ॥ પૂર્ણપાત્રફલં સમરપયામી.

વિધી.—ચોખા હાથમાં આપવાને તે કલશ ઉપર ચોખા ચડાવવા.

मंत्रः—નમોનમસ્તે સ્ફટિકપ્રભાય સુશ્વેતહારાય સુમંગલાય ॥ સુપાશહસ્તાયઝષાસનાય જલાધિનાથાય નમોનમસ્તે ॥ વરૂણાય અક્ષતાં સમરપયામી.

વિધી.—ચંદન ચોખા કલશ ઉપર છાંટવા.

मंत्रः—વરૂણાય ગંધં અક્ષતાંસમરપયામી.

વિધી.—પુષ્પ ચડાવવું.

मंत्रः—વરૂણાય પુષ્પં સમરપયામી.

વિધી.—ગુલાલ અબીલ સર્વોષધી કલશ ઉપર ચડાવવા.

मंत्रः—વરૂણાય ગુલાલ અબીલ સૌભાગ્યદ્રવ્ય સમરપયામી.

વિધી.—ધુપ કરવો.

मंत्रः—વરૂણાય ધુપં સમરપયામી.

વિધી.—કલશ આગળ નૈવેદ્ય નાગરવેલના પાન ઉપર સાકર, ફલ મુકવું

मंत्रः—વરૂણાયનૈવેદ્ય પૂગીફલં તાંબૂલં સમરપયામી.

વિધી.—એક પૈસો અથવા એક આનો દક્ષિણા મુકવી.

मंत्रः વરૂણાય દક્ષિણામ્સમરપયામી.

વિધી.—કલશના સામે હાથ જોડવા.

मंत्र—દેવદાનવસંવાદેમથ્યમાનેમહોદધૌ ॥ ઉત્પનોઃસિતદાકુમ્ભે વિધૃતોવિષ્ણુનાસ્વયમ્ ॥ નમસ્કારં સમરપયામી.

વિધી.—પછી બે ઘુટણુ ઉંચા વળાવી રાજ્યાસનની પેઠે બે સાડી યજમાનના હાથમાં કુંકુંના ચાંદલા કરી ચોખા તેમાં છાંટીને જમણી બાજુ હાથ કમલના ફુલ માફક પહોળા કરી ને હાથમાં કલશ આપવું પછી મંત્ર નીચે મુજબ બોલવો.

मंत्रः દીર્ઘાનાગાનદ્યોગિરયસ્ત્રીણિવિષ્ણુપદાનિ ચ ॥ તેનાયુઃ પ્રમાણેન (યજમાનને બોલાવવું નીચે મુજબ) **પુણ્યંપુણ્યાહં દીર્ઘમાયુરસ્ત્વિતિભવન્તોબ્રુવન્તુ.**

વિધી.—નીચે મુજબ બ્રાહ્મણે ત્રણ વખત બોલવું.

मंत्रः પુણ્યંપુણ્યાહંદીર્ઘમાયુરસ્તુ (૩)

વિધી.—હાથમાં કલશ હોએ તે આંખોને અડાડે પછી પૃથ્વીને અડાડીને વલીતેજ પ્રથમ પકળી રાખેલ તેમ પકળી રાખેને મંત્ર ઉપર મુજબ બોલવું એમ ત્રણ વખત કરી પછી કલશ કોઈપણ જગા ઉપર ચોખા રાખ તેના ઉપર મુકવું.

વિધી.—પછી બ્રાહ્મણ પુજન કરવું બ્રામ્હણના હાથમાં પાણી આપવું

मंत्र—શિવાઆપઃ શંતુ (બ્રામ્હણે બોલવું) **શંન્તું શિવાઆપઃ**

વિધી.—ફુલ આપવું.

मंत्रः—સૌમનસ્યમસ્તુ——અસ્તુસૌમનસ્યમ્ ॥

विधी.—ચોખા આપવા.

मंत्रः—અક્ષતં ચાંરિષ્ટંચાસ્તુ——અસ્ત્વક્ષતમરિષ્ટં ચ.

विधी.—ચંદન છાટવું.

मंत्रः—ગન્ધાઃપાતુસૌમગલ્યં ચાસ્ત્વતિભવન્તો બ્રુવન્તો——
ગંધાંપાતુ સૌમગલ્યં ચાસ્તુ.

विधी.—વલી ચોખા છાંટવા.

मंत्रः—અક્ષતાઃપાંતુ આયુષ્યમસ્ત્વિતિભવન્તો બ્રુવન્તો——
અક્ષતાપાતુ આયુષ્યમસ્તુ.

विधी.—વલી પુષ્પ આપવું

मंत्रः—પુષ્પાણિ પાંતુ સુશ્રેયોસ્ત્વિતિભવન્તો બ્રુવન્તો——
પુષ્પાણિપાંતુસુશ્રયોસ્તુ.

विधी.—નાગરવેલનો પાન આપવું.

मंत्रः—તામ્બુલાનિપાન્તુ ઐશ્વર્યમસ્ત્વિતિભવન્તોબ્રુવન્તો——
તાબ્બુલાનિપાંતુઐશ્વર્યમસ્તુ.

विधी.—ચાર આના અથવા રૂપીયો દક્ષિણા આપવી.

मंत्रः—દક્ષિણાઃપાંતુ બાહુધનમસ્ત્વિતિ ભવન્તો બ્રુવન્તો——
દક્ષિણાઃપાન્તુ બહુધનમસ્તુ.

विधी.—વલી પાણી આપવું.

मंत्रः—પુનરત્રાઃપાંતુ સ્વર્ચિતમસ્ત્વિતિભવન્તો બ્રુવંતો——
પુનરત્રાઃપાંતુ સ્વર્ચિતમસ્તુ.

વિધી.—યજમાનને બોલાવવું.

मंत्रः—શ્રીર્યશો વિદ્યાવિનયોવિતં બહુપુત્રં ચાયુષ્યંચાસ્ત્વતિ ભવંતો બ્રુવંતો——

વિધી.—બ્રાહ્મણે હાથવાળા ચોખા યજમાન ઉપર છાટવા મંત્રબોલવા.

मंत्रः—શ્રીર્યશોવિદ્યાવિનયોવિતં બહુપુત્રં ચા યુષ્યંચાસ્તુ ॥ દિર્ઘમાયુઃશાંતિઃ પુષ્ટિસ્તુષ્ટિશ્ચાસ્તુ ॥ યંકૃત્વાસર્વવેદયજ્ઞ ક્રિયાકરણકર્મારંભાઃ શુભાઃ શોભનાઃ પ્રવર્તન્તે ॥ તમહ મોંકારમાદિકૃત્વા ઋગ્યજુઃ સામાશીર્વચન બહુઋષિમતં સમનુજ્ઞાતં ભવદ્ભિરનુજ્ઞાતઃ પુણ્યં પુણ્યાહં વાચયિષ્યે વાચ્યતામ્ ॥

વિધી.—બ્રાહ્મણના સામુ હાથ જોડી યજમાન બોલે નીચે મુજબ.

मंत्रः—ભોબ્રાહ્મણાઃમહ્યંસકુટુંબીને મહાજનાન નમસ્કુર્વાણાય આશીર્વચનમપેક્ષમાણાયમયા લક્ષ્મીપુજનસંકલ્પોકતા ખ્યસ્ય કર્મણ પુણ્યાહં ભવંતો બ્રુવન્તો (બ્રાહ્મણે બોલવું) અસ્તુ પુણ્યાહમ (૩).

मंत्रः—પૃથિવ્યામુદ્ધૃતાયાંતુયત્કલ્યાણંપુરાકૃતમ ॥ રૂષિભિઃસિધ્ધ ગંધર્વૈસ્તત્કલ્યાણં બ્રુવન્તુન ॥ (યજમાન બોલે) ભો. બ્રાહ્મણાઃ મયંસકુટુમ્બિને મહાજનાન નમસ્કુર્વાણાય આશીર્વચન મપેક્ષમાણાય મયાલક્ષ્મીપુજનાખ્ય કર્મ-ણાસ્તેકલ્યાણંભવન્તોબ્રુવન્તો (બ્રાહ્મણ બોલે) અસ્તુકલ્યાણં ૩

मंत्रः—સાગરસ્ય યથા વૃધ્ધિર્મહાલક્ષ્મ્યાદિભિઃકૃતા ॥ સંપૂર્ણ સુપ્રભા વાચતાંચ રૂધ્ધિં બ્રુવંતુનઃ ॥ ભોબ્રાહ્મણાઃમહ્યં

સકુટુમ્બિને મહાજનાન નમસ્કુર્વાણાય આશીર્વચન મપેક્ષમાણાય મયા પુર્વ સંકલ્પોકતાખ્ય કર્મણ ઋધ્ધિં ભવન્તો બ્રવન્તો (બ્રાહ્મણ બોલે) અસ્તુકર્મઋધ્યતામ (૩)

मंत्रः—સ્વસ્તિસ્તુયાવિનાશાખ્યા પુણ્યંકલ્યાણવૃધ્ધિદા ।। વિનાયકપ્રિયાનિત્યંતાં સ્વસ્તિ બ્રુવન્તુનઃ ।। (યજમાન બોલે) ભોબ્રા. મયં સ૦ લક્ષ્મીપુજનાખ્યકર્મણે સ્વસ્તિ ભવન્તો બ્રુવન્તો ।। (બ્રાહ્મણ બોલે) આયુષ્મતેસ્વસ્તિ (૩).

मंत्रः—સમુદ્ર મંથનાજાતા જગદાનંદકારીકા ।। હરિપ્રિયા ચ માંગલ્યાતાંશ્રિયં ચ બ્રુવન્તુનઃ ।। (યજમાન બોલે) ભો. બ્રા. મયં સ. લક્ષ્મીપુજનાખ્યકર્મણેશ્રીરસ્તિવતિભવન્તોબ્રુવન્તો (બ્રાહ્મણ બોલે) અસ્તુ શ્રી (૩)

विधी.—પ્રથમ દરેક ચોપડા ઉપર ચંદન છાંટવું ને ચોપડાનું પુજન કરવું.

मंत्रः—શ્રીખંડચંદનંદિવ્યં કેશરાદિસમન્વિતમ ।। વિલેપનં સુરશ્રેષ્ઠચન્દનં પ્રતિગૃહ્યતામ્ ।। ગંધસમરપયામી.

विधी.—ચોખા ચડાવવા.

मंत्रः—અક્ષતાશ્ચ સુરશ્રેષ્ઠાઃ ।। કુંકુમોકતાઃ સુસોભિતાઃ ।। મયા નિવેદિતા ભકત્યા ગૃહાણપરમેશ્વર ।। અક્ષતાંસમરપયામી.

विधी.—પુષ્પ ચડાવવા.

मंत्रः—પુષ્પં પત્રં ફલં તોયં રત્નાનિ વિધાનિ ચ ।। નાના વિધિ પ્રકારેણ પુજીતાં પરમેશ્વરમ્ ।। પુષ્પ સમરપયામી..

विधी.—દુર્વા ચડાવવી.

मंत्रः—કાંડાતકાંડાત્ પ્રરોહન્તી પરૂખરપરિ એવાનો દૂર્વે પ્રતનુ સહસ્રેણશતેન ચ ।। દૂર્વા સમરપયામી.

विधी.—જુવાર તથા લીલી ભાત ચડાવવા.

मंत्र:—શ્રીસરસ્વત્યૈદેવી ધાન્યં સમરપયામી.

विधी.—બેશાખી હલદર પાકા મેળ ઉપર અથવા દરેક પર ચડાવવી.

मंत्र:—સરસ્વત્યૈદેવિ હરીદ્રાક્ષ સમરપયામી.

विधी.— ગુલાલ, અંબીલ, સર્વૌષધી ચડાવવી.

मंत्र:—ગુલાલં ચ અંબીલં ચ સુવાચંદનમેવ ચ ॥ નાનાવિધી પ્રકારેણપુજીતાં પરમેશ્વરમ્ ॥ ગુલાલ અંબીલ સર્વૌષધી સમરપયામી.

विधी.— અગરબતીનું ધુપ કરવું.

मंत्र:—સરસ્વત્યૈ ધુપં સમરપયામી.

विधी.—પછી દરેક ચોપડાઉપર નાગરવેલના પાન સોપારી એલચી લવીંગ લીલાફલ સાકર કેલા પપનુસ પાકામેગ ઉપર રાખવું.

नैवेद्य मंत्र:—શર્કરાઘૃત સયુકતં મધુરસ્વાદુચોતમમ્ ॥ ઉપહાર સમાયુકતં નૈવેદ્યંપ્રતિગૃહ્યતાં ॥ નૈવેદ્યંસમરપયામી.

विधी.—દરેકના ઉપર એક એક પૈસા મુકવો.

मंत्र:—હિરણ્યગર્ભગર્ભસ્થં હેમબીજંવિભાવસો: ॥ અનંત પુણ્યફલદમત:શાન્તિપ્રયચ્છમે ॥ દક્ષિણાંસમરપયામી.

विधी.—દરેકના ઉપર ગોળ ધાણા છાંટવા તથા એક એક પતાસો દરેક ઉપર મુકવું. મંત્ર ઉપરનો નૈવેદ્યનો પછી હાથમાં પાણી લઇ સંકલ્પ કરવો.

मंत्र:—શ્રી મહાલક્ષ્મી પ્રસન્નાર્થે સરસ્વતિપુજનં પરિપુર્ણંસ્તુ શ્રીલક્ષ્મીપુજનં અહંકરીસ્યે ॥

વિધી.—પ્રથમ લક્ષ્મીપુજનના સારૂં રૂપીઆ લેવાનું કહ્યું ને તે રૂપીઆ એક વાટકામાં રાખીને પુજન કરવું પ્રથમ પાણી ચડાવવું.

મંત્રઃ—ગંગે ચ જમુને ચૈવ ગોદાવરી ચ સરસ્વતિ ।। નર્મદે સિંધુ કાવેરી જલેસ્મીન સનિધંકુરૂ ।। મહાલક્ષ્મૈસ્નાનં સમરપયામિ.

વિધી.—પછી પંચામૃત ચડાવવું.

મંત્રઃ—શ્રીમહાલક્ષ્મી દેવીં પય, દધિ, મધુ ઘૃત, શર્કરા સ્નાનં સમરપયામી.

વિધી.—ફરીથી પાણી ચડાવવું (લક્ષ્મીસ્તોત્ર) અભીષેક માફક.

लक्ष्मीअभिषेक मंत्र—ૐ હિરણ્ય વર્ણાં હરિણીં સુવર્ણરજતસ્રજાં ।। ચંદ્રાંહિરણ્મયીલક્ષ્મીજાતવેદોમઆવહ ।। ૧ ।। તાંમ આવહ જાતવેદો લક્ષ્મીમનપગામિનીં ।। યસ્યાંહિરણ્યં વિંદેયંગામશ્વંપુરૂખાનહમ્ ।। ૨ ।। અશ્વપૂર્વાં રથમધ્યાં-હસ્તિનાદ પ્રબોધિનીં ।। શ્રીય દેવી મુપહ્વયે શ્રીર્માં દેવી જુષતામ્ ।। ૩ ।। કાંસોસ્મિતાંહિરણ્ય પ્રાકારામાર્દ્રાં જ્વલન્તીં તૃપ્તાંતર્પયન્તીમ્ ।। પદ્મેસ્થિતાંપદ્મવર્ણાં તામિહો પહ્વયેશ્રિયમ્ ।। ૪ ।। ચંદ્રાંપ્રભાસાંયશસાજ્વલન્તીં શ્રીયં લોકેદેવજુષ્ટામુદારામ્ ।। તાંપદ્મિનીમીંશરણ મહં પ્રપદ્યે લક્ષ્મીર્મેનશ્યતાંત્વાંવૃણે ।। ૫ ।। આદિત્ય વર્ણે તપસોધિ જાતો વનસ્પતિસ્તવ વૃક્ષોથબિલ્વઃ ।। તસ્યફલાનિતપસાનુદંતુમાયાંતરાયાશ્ચ બાહ્યાઅલક્ષ્મીઃ ।। ૬ ।। ઉપૈતુમાંદેવસખઃકીર્તિશ્ચમણિનાસહ ।। પ્રાદુર્ભૂતોસ્મિરાષ્ટ્રેસ્મિન્કીર્તિમૃદ્ધિંદદાતુમે ।। ૭ ।। ક્ષુતપિપાસામલાંજ્યેષ્ઠામ લક્ષ્મીં

નાશયામ્યહુમ ॥ અભતિમસમૃધ્ધિં ચ સર્વાં નિર્ણુદમેગૃહાત્ ॥ ૮ ॥ ગંન્ધદ્વારાંદુરાધર્ષાં નિત્યપુષ્ટાંકરીષીણીં ॥ ઇશ્વરીં સર્વભુતાનાંતામિહોપહ્વયેશ્રીયમ્ ॥ ૯ ॥ મનસઃ કામમાકુતિંવાચઃ સત્યમશીમહિ ॥ પશુનાંરૂપમનસ્ય મયિશ્રીઃ શ્રયતાંયશઃ ॥ ૧૦ ॥ કર્દમેન પ્રજાભૂતા મયિ સંભવકર્દમ ॥ શ્રિયંવાસયમેકુલેમાતરંપદ્મમાલિનીં ॥૧૧॥ આપશ્રજન્તુરિનગ્ધાનિ ચિકલીતવસમેગૃહે ॥ નિચદેવીં માતરંશ્રિયંવાસયમેકુલે ॥ ૧૨ ॥ આર્દ્રાં પુષ્કરણીં પુષ્ટિં પિંગલાં પદ્મમાલીનીં ॥ ચંદ્રાંહીરણ્યમયીં લક્ષ્મીજાતવેદોમઆવહ ॥ ૧૩ ॥ આર્દ્રાંય :કરિણીં યષ્ટિં સુવર્ણાં હેમમાલીનીમ્ ॥ સુર્યાં હિરણ્યમયીં લક્ષ્મીં જાતવેદોમઆવહ ॥ ૧૪ ॥ તાંમઆવહ જાતવેદો લક્ષ્મીંમનપગામિની ॥ યસ્યાંહિરણ્યપ્રભૂતં ગાવોદાસ્યોશ્ર્વાન્વિંદેયં પુરૂષાનહં ॥ ૧૫ ॥ યશુચિઃ પ્રયતોભત્વા જુહુયાદાજ્યમન્વહં ॥ સુકતં પંચદશર્ચં ચ શ્રીકામઃ સતતં જપેત્ ॥ ઇતીસ્નાનં સમરપયામી.

વિધી.—કુંકુ અથવા સુખડ ચંદન ચડાવવું.

मंत्रः—આવાહ્યે મહાલક્ષ્મિ મહાબુધ્ધિપ્રદાયિનિ ॥ કાર્તિકસ્ય સિતેપક્ષે પુજાંગૃહાણ નમોસ્તુતે ॥ શ્રી મહાલક્ષ્મી ગંધ સમરપયામી.

चोखा मंत्रः—મહાલક્ષ્મૈ અક્ષતાં સમરપયામિ.

पुष्प मंत्रः—મહાલક્ષ્મૈપુષ્પંસમરપયામી. (કમલપુષ્પ હોય તો ચડાવવું

अत्तर मंत्रः—મહાલક્ષ્મૈ સુગન્ધીદ્રવ્યં સમરપયામી.

गु. अ. मंत्रः—મહાલક્ષ્મૈ ગુલાલ અબીર સમરપયામી.

अगरबत्ती मंत्रः—મહાલક્ષ્મૈ ધુપં સમરપયામી.

नैवेद्य मंत्रः—મહાલક્ષ્મૈ નૈવેદ્ય સમરપયામી. (લીલું ફલ સુકોમેવો વીગેરે)

दक्षणा मंत्रः—મહાલક્ષ્મૈદક્ષિણાસમરપયામી (દક્ષણા ચાર આના શુ

विधी —પ્રથમ એક રૂપીઓ લઇને જુના મેળ હોયે તેના ઉપર ગોળ તથા કુંકુ લગાડીને ચોટાડવુ. પછી આરતી કરવી.

आरती उतारवी.—

જય લક્ષ્મી દેવી, મા જય લક્ષ્મી દેવી ॥
વિમલ મન્ડલવિશ્રામી, ધન્ય અચળ ધામી ॥ જય લક્ષ્મી દેવી ॥ ૧ ॥

દેવદાનવ સંવાદે, ક્ષીર મંથન કીધુ, મા ક્ષીર મંથન કીધુ ॥
જ્યોતિ રૂપ પ્રગટયા, વિષ્ણુએ સ્થાપ્યા ॥ જય લ૦ ॥ ૨ ॥

દેવદાનવ સૌ મલી, પુજન તુજ કરતા, મા પુજન તુજ કરતાં ॥
દારીદ્ર દુઃખ હરનારી, સુખશાંતી ધારી ॥ જય લ૦ ॥ ૩ ॥

સુંદર રૂપ સ્વરૂપમા, અમને પ્યારૂં, મા અમને પ્યારૂં ॥
દર્શન કરવા નિત્યે, મન દોડે મારૂં ॥ જય લ૦ ॥ ૪ ॥

નવિનવર્ષના શુભ મુહુર્તે, તુજ પુજન કરતા, મા તુજ પુજત કરતા ॥
માધવ કહે હરનીશે, દુઃખ ખચીત હરતા ॥ જય લ૦ ॥ ૫ ॥
કર્પુર કરૂણું કરૂણાવતારં ॥ સંસારસારં ભુજગેંદ્ર હારં ॥
સદાવસંતં હ્રદયાર્વિંદં ॥ ભવોભવામી શતં નમામી ॥ ૧ ॥

લક્ષ્મીં આરાર્તિકં સમરપયામી.

विधी.—દરેકની આરતી ઉતારી પછી પ્રદક્ષણા કરવી.

मंत्रः—યાનીકાનિ ચ પાપાનિજ્ઞાતાજ્ઞાતકૃતાનિ ચ તાનિસર્વાણી નશ્યન્તી પ્રદક્ષિણા પદે પદે ॥ પ્રદક્ષિણા સમરપયામી.

વિધી.—દરેકને દેવોને આરતી આપીને પછી પોતે આરતી લેવી ને તેમા ગાયના ચારા માટે કાઇક રૂપા મોર પુજા કરનારે નાખવી ને બીજા પોતાની મરજી મુજબ નાખે.

વિધી.—પછી દરેક જણાએ પુજા કરનાર હાથ ધોઇ નાખવાને હાથમાં એક ફુલ લેવું ને જજમાને નાળીઅર લઇને તેને ચાંદલો કરી ઉપર યથાશકતી દક્ષિણા મુકી ને હાથમાં રાખે લીલો નાળીઅર. (યજમાનને બોલાવવું)

मंत्र. યા દેવી સર્વભૂતેષુ લક્ષ્મીરૂપેણસસ્થિતાનમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમોનમઃ ।।

વિધી.—પછી ફુલો હાથમાં લઇ મંત્રપુષ્પાંજલી નમસ્કાર કરવું.

मंत्रः—નમોસ્તુ લક્ષ્મી મમતેજવૃધ્ધીઃ સૌભાગ્યલોકે વિપુલં ચ પુણ્યં ।। સર્વેષુ સૌખ્યપ્રદધ્યાન ગમ્યેત્વં દેવિ શરણં મમ માત લક્ષ્મી. (૧)

લક્ષ્મી પ્રસન્નાધનધાન્ય ભોગા લક્ષ્મીપ્રસન્ના જયવિત્ત લાભં લક્ષ્મી પ્રસન્ના શુભસ્વર્ગ દાત્રી ત્વં દેવિ શરણં મમ માત લક્ષ્મી. (૨)

લક્ષ્મીપ્રસન્નાભુવિ રાજમાનં સામાન્ય નારી નિજરાજ પત્ની ।। ત્વં કૃપાયા બહુ પુત્ર દારા ત્વં દેવિ (૩)

ગૃહેષુલક્ષ્મીગ્રામેષુલક્ષ્મીદાનેષુલક્ષ્મીસ્વજનેષુલક્ષ્મી ।। દિવા ચ લક્ષ્મી રાત્રો સુલક્ષમીત્વં દેવી. (૪)

લક્ષ્મી પ્રસન્ના ગજવાજી રૂઢાદિવ્યાગં વસ્ત્રં વિવિધં વિશાલં ।। શીર્ષેષુ ચુડામણી કાંચ નસ્ય ત્વં દેવી. (૫)

લક્ષ્મી પ્રસન્નાભજતેમનુષ્યં લક્ષ્મી પ્રસન્ના અતીકાંતી રૂપમ ।। લક્ષ્મી પ્રસન્ના અકુલે કુલત્વં ત્વં દેવી. (૬)

માને ચ લક્ષ્મી દાને ચ લક્ષ્મી જ્ઞાને ચ લક્ષ્મી ધ્યાને ચ લક્ષ્મી ।। સ્વર્ગે ચ લક્ષ્મી મર્ત્યે ચ લક્ષ્મી ત્વં દેવી. (૭)

ત્વં સૃષ્ટીકર્ત્રી ત્વં સૃષ્ટીભર્ત્રી ત્વ સૃષ્ટીહર્ત્રી સકલં ત્વમેવ ત્વં સર્વદા ભક્તજનાન્હિપાસિ ત્વં દેવી. (૮)

વિધી.— હાથમા રાખેલા ફુલો દેવતાઓ તથા ચોપડા ઉપર છાંટી દેવા પછી ગોળધાણા દરેક યજમાનોને આપવા પછી યજમાન મારાજને ચાંદલો કરી ચોખા ચોડી હાર પહેરાવી દક્ષણા રૂપીઆ સવાપાંચથી વધારે પોતાની શકતી મુજબ આપે, પછી બ્રાહ્મણે યજમાને આશીર્વાદ આપવું.

મંત્રઃ—**યાવદ્વિચીતરંગાન્વહતી સુરનદિ જાહ્નવી** પુણ્ય **તોયા યાવચ્ચાકાશમાર્ગે તપતી દિનકરો, ભાસ્કરો લોકપાલા ।। યાવત્ વિંદ્રેંદ્રનિલસ્ફટિકમણી, શિલાવર્તતે મેરૂશૃંગે, તાવત્વં પુત્રપૌત્રસ્વજન પરિવૃતો, જીવશંભો પ્રસાદાત્ ।।**

।। ધનવાન પુત્રવાન લક્ષ્મીવાનભવ ।।

।। ઈતિ પ્રયોગ સમાપ્તમ્ ।।

।। પુજાની સમાપ્તી ।।

પ્રથમ ઉમય'ના સુત વેલા આવજોરે, શુભ બોલીને શારદા મનાવ જોરે.
માતા બહુચરાને શીશ નમાવજોરે, કહું છું ભરથરી ભુપનું ઇતીહાસ
—તમે ભેખ ઉતારો રાજા ભરથરીરે.

રાજા બાણું લાખ માળવાનો મહીપતીરે. રાણી પીંગલાને જાણતા સૌ સતીરે.
માનેતી રાણીતે માન બહુ પામતીરે, રાજાએ સોંપ્યાતાં પીંગળાને પ્રાણ—તમે.
ઉજેણી નગરીને દેશ ગુજરાત માંરે, ભેખ લીધું ભરથરી સી વાત મારે.
કસુર જોયું પાપી પીંગળા કમજાતમાંરે, નવમટયાં છઠીના લેખ—તમે
રાજ તાજ કચેરીમાં પધારીયાંરે, શાન્તી રામ કચેરીમાં આવી આરે.
અમર ફળ રાજાને કાજે લાવીયારે, રાજાએ સંતોષ્યા શાંતી રામ—તમે.
રાજાએ ફળ દીધું પીંગળા નારનેરે, પીંગળાએ દીધું પોતાના પ્યાર નેરે.
હાણીએ ફળ આપ્યું ગુણીકા ગમાર નેરે, વીર વીક્રમે તે જાણ્યું વીસ્તાર—તમે
રાણીએ રાજાને ઉલટું સમજાવ્યુંરે, તમારો ભાઈ મારા મહેલમાં આવ્યોરે.
લજ્જા મુકી મને બહુ લલચાવ્યુંરે, વીર વિક્રમને કરો દેશ પાર—તમે.
દ્રાક્ષો ઘોડો દરવેશ કાળો લાવ્યારે, વીર વિક્રમને કચેરીમાં બોલાવ્યારે.
વીર વિક્રમને મસ્તકે ચડાવીયારે, યાદ રાખ જે માડીના જાયા વિર—તમે.
રાજા એકદી શીકારે પધારી આરે, જઇને કાળાતે મૃગને મારીયુંરે.
નરનારના વીજોગ પાડીયારે, મૃગ નારીએ આપ્યાં છે શ્રાપ—તમે.
લાગો શ્રાપને શીશ હલાવીયારે **મૃગ** લઇને ગોરખ પાસે આવ્યારે,
કર જોડીને શીશ નમાવીયારે, **મૃગ**હત્યા ઉતારો મમ નાથ—તમે.
ગુરૂ ગોરખ પડયાં છે વિચારમારે, મંત્ર મૂકયો છે મૃગલાના કાનમા રે.
મૃગ સજીવન થયો તેણી વારમારે, મૃગ ગયો નીજ નારી પાસ—તમે.
મન રીઝયું ભરથરી ભુપ નું રે, પદપામ્યો ગુરૂના સ્વરૂપનું રે.
પોતાને આત્મબોધ ત્યારે ઉપજીયું રે, મને ચેલો કરોને મારા નાથ—તમે.

ગુરૂ ગોરખ પડ્યા છે વીચારમાંરે, રાજા તે સુખો જોયાં છે સંસારનારે.
પ્રાણુ લપટ્યા છે પીંગળાના પ્યારમાંરે, મારો ભેખ ખાંડાની ધાર—તમે.
રાજપાટને સંસાર સુખ મુકીયાંરે, નહિ જોઇએ બંગલા, બાગને હવેલીયોરે.
રાણી પીંગળાને ઠોકરેથી મેલીયાંરે, મને વાલો લાગે છે વૈરાગ્ય—તમે.
કાન ચીરી મુદ્રીકા પહેરાવીયારે, શેલી શૃંગીને મેખલા ધરાવીયારે.
જોલી જટાને ભગવા પહેરાવીયારે. બેટાભલો ભુજવજે ભેખ—તમે.
ભેખ લઇને ભરથરી આવીયારે, આવિ મહેલમાં તે અલેક જગાવીયારે.
બાની રતના બાઇને બોલાવી યારે, પાપી પીંગળાને સુતી જગાડ—તમે.
બાનીએ જોયો પોતાના શીરતાજનેરે, ખમા, ખમા, મારા રાજના કુમારનેરે.
બાલુડા કેમ મુકયો તેં સંસારનેરે, કેમ તજ્યું તેં માળવાનું રાજ—તમે.
બાની સંસારની વાત કોને કહુંકથીરે, આ જગતમાં કોઇ કોઇનું નથીરે.
પાપી પીંગળા મળી' તી મને સ્વાર્થરે, મને તજાવ્યું રાજને પાટ—તમે.
રાણી પીંગળા સુતી' તી રંગ મહેલમાંરે, સુરતા લાગી છે સ્વામીના બોલમાંરે
કરમ ફુટ્યા મારા રાણીના કૈલમાંરે મારૂં લૂંટાણું ભાગ્ય સૌભાગ્ય—તમે.
સ્વામીનાથ, સ્વામીનાથ તમને શું થયુ રે, મૃગયા રમવાનું ફળ ઉલટું થયુંરે.
રૂપરાજ ભરથરીનું કયાં ગયું રે, મારાનાથજી તમે નમ્ર થાઓ—તમે.
રાજા રહોતો ભોજનીયા બનાવીયેરે, સુનીસેજમાં તે રાતનું રમાડીએરે.
ભેગા બેસીને ભોજન જમાડીયેરે, નહિ તો સાથે લઇ જાઓ મારાનાથ—તમે
રાણી કોણુ ભોજન તારા ખાય છે રે, તને જોઇ મને ખુન છંટાય છેરે.
મારો જોગીડાનો સંગ ચાલ્યો જાય છેરે, ભીક્ષા ફેંકીદેને પીંગળા માત—તમે.
રાજા સુના મંદીરને સુના માળીઆરે, રાજાસુની પડી છે અટારીઆરે.
પ્રાણનાથ મને કેમ પછાડીઆરે, કંથ તું છો મારા કલેજાની કોર—તમે.
રાણીકોના મંદીરને કોના માળીઆરે, કોના માત પિતાને કોના વાલીઓરે,
અમે માયાના સંસર્ગ ટાળીઆરે, મને ગુરૂ મળ્યા ગોરખનાથ—તમે.

રાજા ઘોડા હીંસે છે ઘોડાર માંરે, સુંદર હાથી જુલે છે દરબાર માંરે.
સોભાસારી છે આપની સરકારમાંરે, પતી મારા તો પંથે ન જાય—તમે
કોના હાથી ઘોડાને કોની પાલખીરે, રાણી કોના બાળકને કોનીબાળકીરે.
અમે મૂકી બંગાળાના માળકીરે, મને વાલો લાગે છે વૈરાગ્ય—તમે.
પતી થાકે ચરણ કોણ ચાંપસેરે, તમને ભૂખે ભોજન કોણ આપશેરે,
પતી પાળાં તે પંથ કેમ કાપશોરે, મારા કંથનું છે કોમળ શરીર—તમે.
ઘેર ઘેર અલેક જગાવ સું રે, ભીખ માગી ભોજન અમે લાવ શું રે.
ધુણીએ બેસીને ધુન મચાવશું રે, ગુરૂ ગોરખ ના પાડશું વચન—તમે
રાણીએ પીંગળાએ આંસુડા ઢાળીયાં રે, પતી મારો તે પાછા નવ વળ્યાં રે.
સુની લાગે છે માળવની અટારીઆંરે, પતી એકે રંડાપો કેમ જાય—તમે.
કમજાત પીંગળા તું હલે બોલ માંરે, તું તો બંધાણી ઢાણીના કોલમાં રે.
મને સુતો મુકી ગઇતું મહેલમાં રે, ધીક ધીક તારો અવતાર—તમે.
ભીક્ષા લઇને પીંગળા આવીયાંરે, રાજાએ મુખ ફ્રરાવી ખપર જાલીયાંરે.
રાણી પીંગળાને ફ્રરી ન બોલાવીયાંરે, મુખે બોલ્યા અલેક મોરી માત—તમે.
જોયું એવિ માલતીનું માળીયુ રે, અશ્વ માલતી ઉભી છે અટારી યારે.
પતી જોઇને આંસુડા ઢાળી યારે, સ્વામી શું છે અમારો અપરાધ—તમે.
અશ્વ માલતી ભીક્ષા દે ધરમની રે, રાણી તને શું વાત કહું કરમનીરે.
કાની લાગી છે અમારા કરમનીરે, દૈવ પોતે નથી લે તો દોષ—તમે.
આવ્યા ચંદ્રકળાના ચોક માંરે, રાણી ત્રણસો ને સાઠ ઉભી શેક માં રે.
ત્રાય ત્રાય થઇ રહી ત્રણ લોક માંરે, રાજા બન્યા છે રંક ફકીર—તમે
સુણ ચંદ્ર કળા સાર સંસારનીરે, માયા મુકીદે જગતનાં જંજાળનીરે.
ભક્તી કરી લેનોધારા આધારનીરે, નામલઇ ને ઉતરવું છે પાર—તમે.
પુત્રી કૃષ્ણા કુમારી આવીઆરે, આવી પોતાના પીતાને બોલાવ્યારે
મારાં તાત મુને લાડ ન લડાવીયારે, તમારા હૈડામાં નાંવી મહેર—તમે.

મારી લાડક બાઇ તું બાળકીરે, તને સોંપું છું બંગાળાની માળકીરે,
સોંપું હાથી ઘોડાને રથ પાલખીરે, પ્રભુ પુરે મારી પુત્રીના કોડ—તમે.
ભુપ ભરથરીને ક્રોધ બહુ વ્યાપુંરે, વીર વિક્રમને દેશ વટો આપ્યું રે.
કર જમણો પોતાને હાથે કાપીયુંરે, વીરા વિના તે કોણ એકવાર—તમે.
“પ્રાણલાલ” કહે ભવિષ્યને વખાણીએરે, કાયા માયાનો ગર્વ નવ આણીયેરે.
સુખ સ્વપ્ના જેવો કરી જાણીએરે, નવ કરશોનરનારીનું વિશ્વાસ—તમે.
સંવત ૧૯૯૪ ની સાલમાંરે, માહા માસે અતી હુલાસ માંરે.
તીથી પંચમીને સુદ શનીવાર જોરે, છંદ રચનાર સ્વર્ગે જાય—તમે.
છંદ રચ્યો પ્રભુના ખ્યાલ માંરે, ગુણી ગાજો ત્રણુતાળાની તાલમાંરે,
અમર થઇ ગયા ભરથરી ભુપ, તમે ભેખ ઉતારો રાજા ભરથરીરે.

શેઠ શગાળશાનું છંદ.

એક વણીક હતો વડો વહેપારીરે, જેત ભકતી પ્રભુતણી અતીપ્યારીરે.
જેની ચંગાવતી પતિવ્રતા નારી, શગાળશા સેવે સાધુને પ્રભુ જાણીરે.
જે કોઇ બારણે યાચવા આવેરે, તેનું સમાનમાન કરે બહુ ભાવેરે.
જે કાંઇ ઇચ્છા હોય તે દાન આપે—શગાળશા.

એકદીન ઇશ્વરે કસોટી કરવા ધાયુંરે, પોતે અઘોરીનું રૂપ ધારણ કર્યું રે.
આવી બારણે તે અલક જગાવ્યું—શગાળશા.

સાદ સુણી શેઠ બારણે આવ્યારે, સાધુને આદરથી અંદર બોલાવ્યારે.
અમૃતભોજન તૈયાર કરાવ્યાં—શગાળશા.

ત્યારે અઘોરીજી બોલ્યાં વચનરે, હું તો નથી જમતો એ ભોજનરે.
માંસ કરું છુ મનુષ્યનુ આશન—શગાળશા.

નરનારીએ કીધો વિચારરે, પુત્ર આપણો ચેલૈયો સારરે.
તેને તેડી લાવો તત્કાળ—શગાળશા.

પ્રભુજી વસીગયા ગુરૂજીના મનમાં રે, કહ્યું ચેલૈયાને ભાગી જાતું વનમાંરે.
નહિ તો મૃત્યુ થાશે તારૂં આ પળમાં—શગાળશા.

ત્યારે ચેલૈયો બોલ્યો વચનરે, શા માટે હું જાઉં વનરે.
જેથી લાજે મારી માતા કેરૂં તન—શગાળશા.

ચેલૈયો આવ્યો માત તાતની પાસરે, બે કર જોડી કરે અરદાસરે.
વધ કરી પુરો સાધુ કેરી આશ—શગાળશા.

શેઠે પુત્ર તણું મસ્તક છેદ્યું રે, છેદી મસ્તકને ઘરમાં મુકયું રે.
માંસ શરીરનું તૈયાર કીધુ—શગાળશા.

ત્યારે અઘોરીએ કીધી વાત રે, નહિ કરો લેશ તમે કલ્પાંતરે.
બેઉ મલી કરો શીશ પ્રતીપાળ—શગાળશા.

નરનારીએ નવાં વસ્ત્રો પહેર્યાં રે. નેણે કાજળ જીણાબહુ સારયારે.
સત્ય માટે એવાં કષ્ટ વહોર્યાં—શગાળશા.

નરનારી કરે શીશ પ્રતીપાલ રે ત્યારે ઇશ્વરે રચ્યો એક ખ્યાલરે.
તમે વાંજીયા બન્યા છો હાલ—શગાળશા.

ત્યારે પત્નીએ કીધો વિચારરે મને ગર્ભ પાંચ માસનું સારરે.
પેટ ચીરી કાઢું સત્વરે બહાર—શગાળશા.

સતી કટારી હણવા જાયરે, પ્રભુએ પકડયો પાછળથી હાથરે.
દીધાં દર્શન ચતુર્ભુજ રાયે—શગાળશા.

પ્રભુએ ચેલૈયો કર્યો સજીવનરે. દોડી મલ્યો માત તાતને તનરે.
વ્યાપી રહ્યો ફરીથી આનંદ—શગાળશા.

સંવત ૧૯૯૫ ની સાલેરે પોસ સુદી ૧ ને ગુરૂવારે રે.
છંદ ગાય "ભાસ્કર" મન ભાવે—શગાળશા.

